

## “-DE / DE” NİN YAZIMI

**1. Hal Eki Olan “-de” nin Yazımı:** Sözcüğe bitişik yazılır. “-de, -da, -te, -ta” biçiminde kullanılabilir. Bulunma anlamı taşır. Cümleden çıkarıldığında cümlenin anlamı bozulur.

➤ Senin istediğin kitap **ende** var.  
Senin istediğin kitap **ben** var. (Çıkarılınca anlam bozuldu.)

➤ Çocuklar bahçede oynuyorlar.  
Cocuklar bahçe oynuyorlar. (Çıkarılınca anlam bozuldu.)

➤ Tiyatro biletim Ali’de kaldı.  
(özel isim olduğu için kesme işareti ile ayrıldı.)  
Tiyatro biletim Ali kaldı. (Çıkarılınca anlam bozuldu.)

➤ Bu kitapta çok güzel bilgiler var.  
Bu kitap çok güzel bilgiler var.(Çıkarılınca anlam bozuldu.)

**2. Bağlaç Olan “de” nin Yazımı:** Sözcüğe ayrı yazılır. “de, da” biçiminde kullanılır. Başkası, dahi, bile anlamı taşır. Cümleden çıkarıldığında cümlenin anlamı bozulmaz ancak anlamında daralma olur.

➤ Ben de sizinle geleceğim.  
(Başkaları da geliyor ben de geliyorum anlamı var.)  
Ben sizinle geleceğim.  
(Anlam daraldı. Başkası yok. Sadece ben var.)

➤ Ali de balığı çok seviyor.  
(Başkası da seviyor Ali de seviyor.)  
Ali balığı çok seviyor.  
(Anlam daraldı. Başkası yok. Sadece Ali var.)

➤ Annem pazardan elma da almış.  
(Başka şeyler de almış. Elma da almış.)

Cümleler	Doğru	Yanlış
1 Bu kitap da yok yoktu.		
2 Ali’de ödevini yapmış.		
3 Yolda beni gördü, selam vermedi.		
4 Sen de bu işe ortak mısınız?		
5 Karşı da birini gördüm.		
6 Onu yerde görmüşler.		
7 Halıda lekeler var.		
8 Kardeşim evde yaramazlık yapmış.		
9 Kitabımı Ali’de unutmuşum.		
10 Ödevlerimide tatil de yapacağım.		
11 Tatilde bizede gelirsiniz sevinirim.		

## “Mi” NİN YAZIMI

“Mi” sözcükten ayrı yazılır. Kendinden sonra gelen ek varsa ek “mi” ye bitişik yazılır. “mı, mi, mu, mü” biçiminde kullanılır.

- Bu kitabı sen mi aldın? (Sözcükten ayrı yazılır.)
- Yardım ister mişiniz? (Ek bitişik yazılır.)
- Sorunun cevabı doğru mu?

### “Mi” NİN CÜMLEDEKİ GÖREVLERİ / ANLAMI

**1. Soru anlamı verir:** Cümleye cevap verme ihtiyacı hissedilir ve sonuna soru işareti konur.

- Anlatılanları biliyor musun? Evet / Hayır
- Haftaya yazılımız var mı? Evet / Hayır

**2. Pekiştirme anlamı verir:** Cümlenin anlamında sadece pekiştirme yapar. Cevap verme ihtiyacı hissedilmez ve sonuna soru işareti konmaz. “mi” den önce ve sonra aynı sözcük kullanılır.

- Annem güzel mi güzel yemek yapmış. (çok güzel)
- Ali yaramaz mı yaramaz bir çocuk. (çok yaramaz)

**3. Zaman anlamı verir:** Cümleye bir işin ne zaman yapılacağı anlamını verir. Soru işareti konmaz.

- Eve geldi mi yemeğe başlayacağız.(geldiği zaman)
- Çiçekler açtı mı güzel kokar. (açtığı zaman)

**4. Emir anlamı verir:**

- Orayı hemen terk eder misin?

**5. Rica anlamı verir:**

- Gelirken bir simit alır mısın?

**6. Koşul anlamı verir:**

- Çalıştın mı her şeyi başarırısın. (çalışırsan)

**7. Reddetme-Kabullenmeme anlamı verir:**

- Tüm bunları ben mi yapmışım?

**8. Şaşırma anlamı verir:**

- Sen de mi geliyorsun?

**Not:** Olumsuzluk eki “-me, -ma” daralınca “mi” olur. Soru edatı “mi” ile karıştırılmamalı.

- Niçin beni dinlemiyorsun? (olumsuzluk eki –me)

Cümle	Görevi
1 Bayram yaklaştı mı heyecanlanırım.	
2 Bu defter senin mi?	
3 Mavi mi mavi bir gökyüzü vardı.	
4 Duyduklarım doğru mu?	
5 Bu elbise eski mi eski.	
6 Kardeşim ağladı mı yanına koşarım.	
7 Ali bizi bekler mi?	
8 Sen de mi hastalandın.	

## “-Kİ / Kİ” NİN YAZIMI

**1. Sıfat Yapan “-ki”:** Eklendiği sözcüğü sıfat yapar. Sözcüğe bitişik yazılır. Cümleden çıkarıldığında cümlenin anlamı bozulur. Ya ismin yerini gösterir: “-deki, -daki, -teki, -taki” biçiminde kullanılır. Ya da ismin yapılış zamanını verir: “zama + -ki” sabahki, öğlenki, akşamki, geceki, dünkü, bugünkü, yarınki, geçen haftaki...” İsmesorulan “Hangi?” sorusunun cevabıdır.

➤ Bahçedeki çocuklar top oynuyor. (yer)  
Bahçe çocuklar top oynuyor. (Anlam bozuldu.)

➤ Sepetteki yumurtalar kırıldı. (yer)  
➤ Akşamki tiyatro çok güzeldi. (zaman)

**2. Zamir Olan “-ki”:** İsmine yerine kullanılır. Sözcüğe bitişik yazılır. Cümleden çıkarıldığında cümlenin anlamı bozulur. “-inki, -ınki, -imki, -ımki, -unki, -ünki, -umki, -ümüki” biçiminde kullanılır. Cümleye karşılaştırma anlamı katar.

➤ Aylin’inki çok güzel. (Aylin’in çantası, kalem, elbisesi gibi isimlerin yerini tutar.)  
➤ Erzurum’un havası Afyon’unkinden daha soğuk.

**3. Bağlaç olan “ki”:** Sözcükten ayrı yazılır. Cümleden çıkarıldığında cümlenin anlamı bozulmaz. “İyi ki geldin.”

➤ İlaçlarını düzenli iç ki çabuk iyileşesin.  
➤ Tam dışarı çıktım ki yağmur başladı. (şaşma)  
➤ Soğuk ki ne soğuk buza kesiyor insan (pekiştirme)

**4. Kalıplaşmış olan “-ki”:** Zamanla kalıplaşarak bitişik yazılmaya başlanmıştır. “SOMBaHÇeMİ” Sanki-Oysaki-Mademki-Belki-Hâlbuki-Çünkü-Meğerki-İllaki /\*Eğer ki ayrı

➤ Oysaki sana ne kadar yardım etmiştik.  
➤ Seninle gelemeyeceğim çünkü hastalandım.  
➤ Halbuki elimdeki kitap seninkinden güzel.

**Genel Not:** “ki” den sonra –ler eki gelirse “ki” bitişik yazılır. “ki” den sonra –ler eki gelmezse “ki” ayrı yazılır.  
\*Tiyatrodaki(ler) çocuklar ... / Seninki(ler) çok güzelmiş.  
\*İyi ki(ler) yanımdasın. / Düzenli çalış ki(ler) başararsın.

Cümle	Görevi
1 Sendeki küpeler altın mı?	
2 Baktım ki bu iş böyle olmayacak.	
3 Elindekini yere bırak hemen.	
4 Yarın giderken onunkini alırsın.	
5 Mademki gelmeyecektin...	
6 Gözlerindeki heyecan beni etkiledi.	
7 Teyzeminki çok daha yeni.	
8 Belindeki kemeri çok beğendim.	
9 Şöyle gel ki yüzünü göreyim.	

Hazırlayan: astagos

**1. Aşağıdaki tümcelerın hangisinde “de da” nın yazımı yanlıştır?**

- A) Kalemim ev de kalmış.
- B) Çantam okulda kalmış.
- C) Okulumuzda spor salonu var.
- D) Topumu bahçede unuttum.

**2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “de da” nın yazımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?**

- A) Bu soruyu ben de bilirim.
- B) Bu elbiseleride beğenmedim.
- C) Bizim sokakta yangın çıktı.
- D) Kalemim arkadaşımda kalmış.

**3. Aşağıdaki sözcüklerin hangisinde “-de, -da” eki yanlış yazılmıştır?**

- A) Sınavlarda başarısı devam ediyor.
- B) řu duvarda güzel bir resim vardı.
- C) Benim ödevimi de sen yapar mısın?
- D) Onun işide bir türlü bitmiyor.

**4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “ki” nin yazımıyla ilgili yanlışlık yapılmıştır?**

- A) Sanma ki bir kastım var.
- B) Yıllar varki onunla görüşemiyorum.
- C) Çantadaki kitapları bir türlü taşıyamıyor ki.
- D) Karşıdaki kişi bunu anlamaz ki.

**5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “ki” nin yazımıyla ilgili yanlışlık yapılmıştır?**

- A) Arabam arızalandı, sizinkini alabilir miyim?
- B) Siz sanmayın ki yaptığımızdan haberim yok.
- C) Akşamki maçı izlemek için bize gelecekler.
- D) Görülüyorki sen bu işi başaramayacaksın.

**6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “ki” nin yazımıyla ilgili yanlışlık yapılmamıştır?**

- A) Kitaptaki soruları yarına kadar çözmelisin.
- B) Görevini yapki hakkında iyi düşünelim.
- C) Bir el tutki o da seni hiç bırakmasın.
- D) Anladımki onu ikna etmek imkânsız.

**7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “de da” nın yazımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?**

- A) Güneşte fazla kalınca yüzü yanmış.
- B) Temizlik işçileri de greve çıkacakmış.
- C) Son mektubunda bu konuya hiç değinmemiş.
- D) Bu dizide diğerlerine benziyor.

**8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “ki” nin yazımıyla ilgili yanlışlık yapılmıştır?**

- A) O kadar yaramaz ki anlatamam.
- B) Bahçede ki çiçekleri suladım.
- C) Çok oku ki bilgi düzeyin artsın.
- D) Bir de baktım ki her yer bembeyaz.

**9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “ki” nin yazımıyla ilgili yanlışlık yapılmıştır?**

- A) Telefondaki ses bana yabancı gelmemişti.
- B) Senin resmin benimkinden daha güzel.
- C) Tepedeki manzara bana huzur veriyor.
- D) Madem ki gelmeyecek önceden söyleseydi.

**10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “ki” nin yazımıyla ilgili yanlışlık yapılmıştır?**

- A) Duydumki sen çok çalışkanmışsın.
- B) Kitaptaki resimleri inceledi.
- C) Sizinkiler dün bize geldi.
- D) Oysaki ona çok yardım etmiştik.

**11. Aşağıdaki sözcüklerin hangisinde “-de, -da” eki yanlış yazılmıştır?**

- A) Yarışmacılar arasında Zeynep de var.
- B) Tiyatro biletim Zeynep de kalmış.
- C) Hafta sonu otelde kalmışlar.
- D) Sonuçlara internette de ulaşabilirsiniz.

**12. Aşağıdaki sözcüklerin hangisinde “-de, -da” eki yanlış yazılmıştır?**

- A) Sen de benimle kütüphaneye gel.
- B) Arkadaşımın kitabı bende kalmış.
- C) Törende birde şiir okudu.
- D) Derste Ali de konu anlattı.

**13. Aşağıdaki sözcüklerin hangisinde “-de, -da” eki yanlış yazılmıştır?**

- A) Hasan’da toplantıya gelecek.
- B) İstanbul’da sular kesilmiş.
- C) Camda kocaman bir arı var.
- D) Sende benim bir emanetim var.

**14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “ki” nin yazımıyla ilgili yanlışlık yapılmıştır?**

- A) Seninki yine geç kalmış.
- B) Sendeki gözler kimde var.
- C) Anladımki söyledikleri yalanmış.
- D) Öyle yoruldu ki anlatamam.

**15. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “ki” nin yazımıyla ilgili yanlışlık yapılmıştır?**

- A) Mademki gelmedi hakkını alamaz.
- B) Ne var ki verdiği sözleri unuttu.
- C) Sabah erken gitmişti oysaki.
- D) Halbu ki daha önce böyle yapmamıştı.

**16. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “ki” nin yazımıyla ilgili yanlışlık yapılmıştır?**

- A) Sana söylemişim ki.
- B) İyi ki sen varsın hayatımda.
- C) Karşıdaki evin camı kırıldı.
- D) Belki bizimle gelirsın.

**17. Aşağıdaki sözcüklerin hangisinde “-de, -da” eki yanlış yazılmıştır?**

- A) Ben de seninle aynı fikirdeyim.
- B) Karlı havalarda dışarıya çıkmıyorum.
- C) Dün arkadaşım beni de sinirlendirdi.
- D) Başarıyı yakalamak hiçte zor değil.

1.A 2.B 3.D 4.B 5.D 6.A 7.D 8.B 9.D 10.A  
11.B 12.C 13.A 14.C 15.D 16.B 17.D